

Z a t w e e f c h u   N w i s e s .

Nr. 8.   Zettortdeenâ 20tâ Webruar 1847.

Woi tã buhs swehtu deenu swehtih?

ieb

woi warr defmit spranzmaises weenã
saujã fanemt.

Get leelzefsch no Zelgawas us Scheimi, un leelzetta mallã irr dauds frohgu. Kad schai rudenir pirmais sneegs bij krittis un arri ittin labbi falle, gaddijahs mannim wehlã swehtdeenã wakkarã pa scho leelzettu, no Scheimes us Zelgawu, atpakal brauzoht, weenã no scheem frohgeem eefschã ee-eet, jo pirmais fals pehz fahrstas waffaras lohti kehrahs pee meefas klãht un nosallis gribbeju apfilditees, un druzjin fittallu eedfert. Pulkstiens bij diwi no rihta.

Pee stebdeles durwim apstahjees leeku puifim firgus stebdelẽ eebraukt un steigschohs nu pats frohgã tift. Wehl ugguns pa lohgeem atspihdeja un pulks lauschu pa eefschu muldeja. Steddelẽ eetizzis fãhku nu gar seeninalli grabbsitees istabas durwis mekedams. Zẽ us weenreis durwis paschas atverrahs, leels gaischums no swezzechm man prettim spihd un — af, tarwu brihnumu! — spranzmaises ar leelu ahtrumu un grabbeschanu us mannu kãschobku, man wirsu nahf; zitta pee galwas, zitta kruhris, zitta fãhnõs, zitta atkal pee kahjahm man asfittahs, un zittas atkal pawiffam man garram passreij un manneem sirgeem wirsu, kãs stebdelẽ eebraukti nejauschu prett durwim bija apstahjuschees. Ne sinnu nu pats, woi ar mutti woi ar rohfahm augstu Deewa dahwanu fakert, jo maifiti mihlu baltu, ne gribbu laut pa durwim aisskreet, un spranzmaise pee fittallus jaw gelbiqu leeta. Zã nu kerdams un sperdams eetifschu frohgus istabã, fur leels pulks lauschu, zitti ar swezzechm rohkã, manni kãudami fanemm,

par mannu nejauschu fastapfchanu ar tahm spranzmaisehm, smeedamees. Es nu tã apfwehtihis pee frohgera fãhnkambari eefschã, apstelleju fittallu un fãhfschu fãwas spranzmaises flaitiht, biju peežas nokehriõ. Tarwu smeeklu! eenahf mans puifis un stahsta man, ka manni sirgi un frohgera zuhta arri spranzmaises nograhbuschi un tahs schnakstiedami ehdoht; arri weens zettawihrs, kãs patlabban pee frohga peebrauzis, eefschã nahfdams kahdas diwi spranzmaises ar kahjahm faminnis, bet tahs pozehlis rangohf kohst. Waizafschu nu frohgeri: kã tas ar tahm spranzmaisehm irr? un kã tee par laudim, kam tahda balta Deewa dahwana tã atreebusees, ka to par durwim ahra mettuschu? un frohgeris man tã stahstija:

„Effoht schee gohdigi krittigi lautini swehtdeenã preefsch pufstdeenã no tahm apfahrtejahm mahjahm frohgã fanahfuschu un — kã tas jaw allãsch swehtã deenã mehdsohf notifiktees — pee brandwihna glãhsites frohgã druzjin ilgati lohpa paliffuschu ne ka pa weetahm basnijã mehds darriht, jo tur pehz spreddika Alinen wiffi pa durwim ahra. Frohgã tas effoht pawiffam zittadi; tur Almen ne weens ne fãktoht un tadeht arri laifs, kad prohjam jaet, tif lehti ne effoht nomanams. Schee lautini 15 eefsch flaitla nu katrs fãwas diwi pufstohpus gohdigi ispraffijuschu un apdsehruschu. Brandwihns atverroht mutti un padohmu; un kad nu 15 muttes un 15 padohmi wallã tiffuschu, tad effoht 100 autim ko klausitees. Un tahs runnas un wallodas newaid wiff pee neeka leetahm ween paliffuschas, tahs effoht arri angstaki kahpuschas, tã ka wiffadas gudribas gaismã nahfuschas. Weens no scheem gohdigeem zilwekeem effoht tã stahstijis: tam isgãhuschã ruddeni sirgs bijis, kãs ne kam wairs leeti derrejis, jo tas effoht

wahjisch un slinks bijis, bet Grahwendales tirgü tam lainejees scho firgu zaur gudru stieki par dahrgu naudu pahrdohf. Lai nu firgam wahjiba sustu un tas refns paliftu, effoht winsch firgam par divi sefferi kuppuschu peenu ehst dewis, fo no weena mohderneeka kas us Ribgu brauzis, nopirzis, un tas kuppis peens to firgu tà uspubtis, ka tas til refns palizzis itt ka waggares firgi, fur pats kungs muischâ ne stahw. To slinkumu tas tam firgam atkal tà atdsinnis: eefweedis firgu augschpehdu grahwi, un tad ar kullakeem firgam pa wehdaru kahdu pufst stundas laiku stipri ween wellejis, zaur fo firgs til tohti tramigis un bailigis palizzis, tà, ka pa tirgu jahdams til fo warrejis to walddiht, un kahds baggats Pohlis tam par to firgu 50 rubbutus sohlijis un arr aismafajis. Zahdu gudru stieki tas no wezza tschiggana effoht ismahzijeas, kas pehrnâ ruddeni pee winna nakts mahjas turrejis.

Dhtrs atkal tà stahstijis: kad tas wehl sawâ wezza pagasta, ne tabt no Dohbeles dschwojis, tad tam kaiminsch bijis, kas labbi pahrtizzis sawas mahjas us renti turrejis. Schim kaiminam fehtas widdü divi stalti ohsoli auguschi un jaw kahdas divi pehdas refni bijusch. Schohs ohsolus kaiminsch par ne kahdu naudu ne gribbejis pahrdohf, jebschu tam kahds Zelgawas amnatneeks labbu naudu sohlijis. Kaiminsch bijis labs wihrs un stahstitajam arri labs draugs, un al lasch pa laika metteem schis tur aisgahjis fehrstees, un labbi pameelohs daudstiech ar pilnu galwinu pahrnahjis. Us weenreis tam prahtâ schahwees: woi ne warroht kaiminam tohs ohsolus us kahdu gudru wihri nosagt. Sunni gan labbi nisni, bet schim pasihstami bijusch un ne mas to ne rehjuschi. Labbu sahgi Zelgawâ nopirzis tas nu taifjees wehtrainâ secmas nakti, sefdeenai iseijscht un swehtdeenai nakobt tohs ohsolus sagt; un kad nu swehtâ wakkara wiffi mahju laudis pirnâ nomidsi gullejuschi, schis kluffam aisgahjis un tohs ohsolus nogreestis, tà, ka tee apkritusch. Nu winsch tà darrijis: labbi sunnadams ka pa swehtu deenu tee ohsoli ta pagahsi palifs, un ka teescham nahfeschâ nakti wakts buhs, un

kaiminsch rauchsich sagli nokert, winsch sawu firgu swehtdeen wehlâ wakkara eejuhdis un lihdi kaimina mahjam aisbrauzis, bet sawu firgu aisrijas painettis, tad kluffam kaimina stalli eegahjis weenu no winna firgeem isweddis, sawu firgu nojuhdis un kaimina firgu sawas raggus eejuhdis un nu pee ohsoleem drohschi peebrauzis, sahjis tohs us wesuma kraut. Kaiminsch us wakri shahwedams to tudat redsejis, bet papreefsch lahwis wesumu labbi uskraut, lai ne warretu saglis, kad to nu kers, ahtri aisfreet. Bet saglis to paschu arri noprattis, un kad nu wesumis gattaws un arri pahrfests, tè kaiminsch ka wannags saglim wirsu, bet papreefsch pee firga kerdamees, saglim laiks paleef aisbehgt. Behds arri tu unfwat! tà kaiminsch saglim paffat sauz, gan tu pehz sawa firga nahfi un tad es tewi dabuschu! Un nu kaiminsch firgu no wesuma nojuhdi to ihpashâ stalli zeeti aisflehd un tad istabâ ee-ect. Eaglis to wiffu redjedams tudat ar sawu firgu klahf, to ahtri wesumâ eejuhdi un prohjam brauz. No rihta schis pee kaimina aiseet, un tas raubadams stahsta, kahf a blehdiba pee winna isdarrita: ka sawu paschu firgu pa tumfu ne wafinnis un ohsoli pagallam. Eaglis, ka jaw labs draugs to darra, to noscheklojis un sineedamees aisgahjis. Pehz ohsolus us Zelgawu aisweddis un weenam stellmafaram par 10 rubbuckem pahrdewis.

Kad nu schee gohdigi lantini tè weens ohtram sawus labbus darbus isreifusch, brandwihns jaw pee beigahm nahjis un wakkars jaw rabdijeas, irr ta walloda us gudribahm un skunstes leetahm pagreesufees. Weens irr fazzijis, ka pawiffam ne cefpejhama leeta effoht, wistas pantus zaur lohga ruhtem zauri isfweest, ka ne mas pee rahinja jeb ruhts schkehrscheem peefittahs, jo arween tee pauti us teem schkehrscheem jeb rahmjeem freijscht, bet tam sweedejam wajagoht 8 sohls no lohga noht stahweht. Dhtrs fazzijis, ka arri tapat ne warroht gaili nosist, ja tam mahlu pohdu wirsu leefoht un tad ar labbu rung fittoht; gailis arween gluschi weffals paleefoht. Zits atkal tejis ka ne warroht desmit spranzmaises weenâ sauzâ fanemt un tad par

durwim siebbelē eesweest, bet ne weenai ne wai-
jagoht neds pee stenderes peesfices neds istabā no-
krift. Sweedejam waijagoht 6 sohlus no durwim
nohst stahweht.

Nu zehlusēs leela blaufchana un runnaschana.
Tee zitti kas schihs skunstes leetas isdsirdejuschi,
zits par zittu sohljuschees to wissu isdarriht, un
trihš no scheem beidsiht salihguschī: ja katram 2
puffsstohpus brandwihna dohdoht, tad to wissu
pareiti gribboht isdarriht. Weens nu bijis ap-
nehmees tohs pantus pa lohga ruhtim tā isfweest,
ka ne mas zittur ka us lohga glahsehm trahpohht.
Dhts apnehmees gaili ar wissu pohdu luypu
luypās fahst, un treschais sohljies tahs desmit
spranzmaies pa durwim isfweest, kad tam arri
wissi peezi pirkli pahrsprahgtu. Brandwihns
nu tizzis us galda uslits un skunstesdarbi ee-
fahkti. Papreeksch frohdsineekam waijadsejis pa
weffelu ohrti wistas pantus isnest. Nu ee-
fahzis pirmais tohs pantus pa weenam ween
lohgā laisi, bet — taru nelaimi — wissī schli-
bi aiskrehjuschi, tā, ka stenderes un schlehrschi
kā ar suhdeem aygahniti palikkuschī, bet ruhtis
weffalas. Nu leela smeeschanahs un frohdsi-
neeks gaili ar pohdu pa trihs pimberem at-
neiss. Sittejs leelu ringu eenes, ka ir wehr-
sim ganna buhtu un krauj arri wissā spehka
pohdan wirsu, bet — taru ehrnu — pohds
luypu luypās, runga widdū puschu, bet gailis
weffels faktā eesrehjis. Atkal leela smeescha-
nāhs, bet sittejs narw ar meeru, un wehl ohtru
pohdu pa pimberi prassa. Frohdsineeks to at-
nesse un arri zittu ringu flahht. Nu sittejs
gudrāhs buhs un wehl pohdam pa fahneem kā
gabbali greestōs lezz, bet — kad tew septini wilki! —
gailis atkal weffels prohjam skrej. Nu aplama
smeeschanahs zellāhs un frohgeris atuces desmit
spranzmaies. Kas nu buhs? Panemm tre-
schais tahs spranzmaies un sahht sauja sprausht,
ka pirkstu starpas gribb puschu plihst, un arri
riktigi tahs sauja fahsprausch. Zitti atkal swez-
zes fadegguschī atwer durwis un sweedejs laisch
arri stenedams — man teescham wirsu! —
Schis nu buhtu gan sawu apneuschānu rihtigi
isdarrihtis, — ja man no nejanschī ne buhtu

gabbijees patlabban frohgus durwis cenahht un
tā scho skunstes darbu samaitahht.

Kamehr frohgeris man to wissu isstahstija,
biju es arri sawu siltallu isdschris; to aismakfa-
jis un teem gohdigeem lautineem tahs peezas
spranzmaies atdewis, es aishbrauzu prohjam,
bet tee palikke wissī wehl kohpā, tahs spranzmai-
ses ehdsami un to winnetu un paspehletu brand-
wihnu dserdami.

Wihli awischu lassitaji! Tā swehtija 15 fri-
stiti zilweki to swehtu deenu. U. J.

Padohms seewahm.

1.

Wegz Zahna wakkars, kā wisseem gan sinname,
Pee jauneem un wezzeem irr wissur swinnams;
Tad puischī us kohkeem wehl ugguna leesmas,
Un meitmas faldigi nolihgo dseesmas.

2.

Ir pee mums par Zahni wehl tapat darra
Puischī un meitas tad prezajahs barrā;
Bet kas pee mums notikke wehrngadd par Zahni,
Kai skann tas par pasauli tuwu un tahli.

3.

No Silla mahjahm itt prahliga seewa
Un winnas krusmeita, Tiltina Sewa
Tē lihgoiht fatikkahs zeeminn mahjās,
Sahht waijahht ka labbi katrai nu klahjahs.

4.

Tiltina Sewa dauds stahstija, teize,
Uffarahm gaudohht ta wallodu beidse:
Gan zittadi mannim wiss labbi eet mahjās
Wihrs tiklai mann' sitt, kull un neganti rahjahs.

5.

To dsirdohht mahminai affaras birre,
Bet neba wezzenei padohms isirre;
Krustmeitin, tu patte gan wamiga buhst,
Nu klauses, tew teilschu, ka laimiga kuhst.

6.

Es sahles tew mahjischi, kas pee tam lihdschē,
Ka wihrs tew wairs ne rahs, neds kull, neds nihdihš:
Leez wehrā scho mahzibu, kas pahri wahrdi,
Tu laimiga tiks un prezasces gabrdi.

7.

Nemm uhdeni muttē, to turri zeeti
Kad wihrs fahht dausites — dusinas tad lehti
Tam pahrees, winsch mihlehs tew, labbi tad klahsees,
Tizz drohschi schim wahrdam, wihrs ne kap ne rahsees.

Z e r r i b a .

Gan runna un fapno zilweki daubf
 No nahkamahm laimigahm deenahm;
 Pehz gohda, pehz loimes un mantas:faubf
 Lohs redsam. fche teffam un fcreenam.
 Zo pawadda deenas un gaddinus
 Zo zilweki zerre, ka labbaki klus.
 Zaur zerribu zilweks nahf pasaulé;
 Za puikani daubf preezibas darra;
 Za jaunekli mihslibâ apmahne;
 Za firmgahvu fipreina garrâ.
 Un zilweks kaut mirstohf kappâ fatruhd
 Tad tomehr zerriba kapp'mallâ ne fahd.
 Zerriba — ta newaid wifs pasakla,
 Ko wolti mehš peeminâ neffam!
 Uf nè! bet ta firdi mums fluddina.
 Us fo mehš fcheit rodditi effam.
 Un kas fcho zerribu zeena pateef.
 Las dshwodamis muhscham ne peewilfeed!

Z e e f a s f l u d d i n a f c h a n a s .

Us pamehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
 ta Patwaldineka wiffas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c.,
 tohp no krohna Behrsmuischas pagasta teefas wiffi
 tee, kam kahdas taifnas praffifchanaš buhtu pee ta
 Zihpelmuischas faimuceka Janne Dambraus, no tahn
 Wainu Gallinu mahjahm, por ka mantu parradu
 dehl konkurse spreesia, usaižinati, pee faubefchanaš

fawas teefas libfs 22tru Merz 1847, kas par to
 weenigu un ieflehgšchanaš terminu nolifts, ar fa-
 wahn praffifchanašm fcheit peeteiftees, jo wehlof
 ne weenu wairš ne klaufihs. Zihpelmuischâ, tai
 30tâ Janwar 1847.

(L. S.) Mattihs Winter, pag. wezz.
 (Nr. 165.) F. Freymann, teef. fcrihw.

Magastihnes parradu, inventariuma truhkuma,
 nespehzihas un fipra wezzuma dehl, atdewe tai
 4tâ Webruar f. g. taš Wirkufmuischas faimneekš
 Jurris Freudenberg tahš no winna libfs fchim brihš
 dim turretas Railu mahjas fawam fnohtam Dah-
 wim Ruhtmammim; zaur tam Wirkufmuischas
 pagasta teefa wiffus tohs usaižina, kam kahdas taif-
 nas parradu praffifchanaš buhtu pee ta pawiffam
 bes mantiga Jurra Freudenberga, 6 neddelu star-
 pâ no appalfchraftitas deenas, fcheit peeteiftees un
 fagaibihf fo teefa pehz lifkumeem fpreedihs, jo weh-
 laf ne weenu wairš ne klaufihs. To buhs wehrâ
 lift! Wirkufmuischas pagasta teefa, tai 4tâ Webruar
 1847.

(Nr. 16.) Pagasta wezzakajš F. Leinaht.
 Zeefas fcrihwerihs J. Borkowſki.

Z i t t a f l u d d i n a f c h a n a .

Slampenešmuischâ Preifus-krohgu warr par nah-
 fofcheem Jahneem 1847 us arrenti dabhuht.

Naudas, labbibas un prezzu firguš us plazzi. Ribgâ, tanni 17tâ Webruar 1847.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jauns dabšberis	1	33	I pohšs lannepu	1	—
I puhrš rudfu	2	—	I — linnu labbakas furtes	1	80
I — kweefchu	3	—	I — — flittakas furtes	1	60
I — meefchu	1	50	I — tabaka	—	75
I — meefchu = putrainu	2	40	I — bselses	—	85
I — auſu	1	10	I — fweeſta	2	25
I — kweefchu = miltu	3	75	I muzga ſiltu, preeſchu muzgâ	6	75
I — bihdeletu rudfu = miltu	2	50	I — — wihsfchmu muzgâ	7	—
I — rupju rudfu = miltu	2	10	I — farkanaš fahls	7	—
I — ſirnu	2	—	I — rupjas leddainas fahls	6	—
I — linnu = ſehklas	2	50	I — rupjas baltas fahls	5	50
I — lannepu = ſehklas	2	20	I — ſmalakas fahls	4	50
I — ſimmenu	5	—			

W r i h w d r i e k e h t .

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanaš puffed: Waldischanaš-rahtš A. Weitler.